

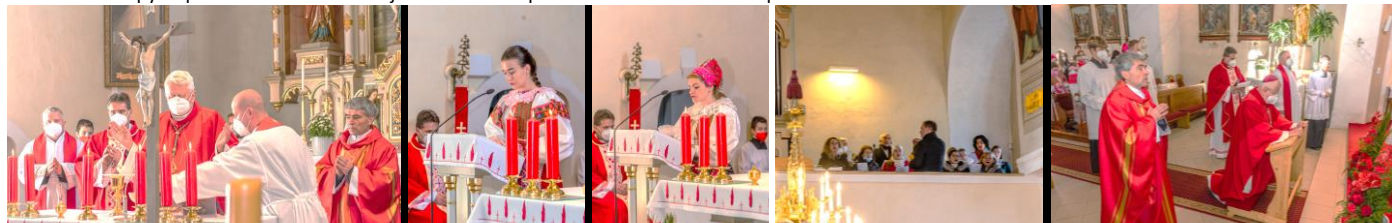
Pohorelský hlásnik

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník XVIII.; FEBRUÁR 2022; - ZADARMO -

Prí dodržaní prísnych protipandemických opatrení sa v minulom roku konala v našej farnosti Sviatosť birmovania, ktorú celebroval rožňavský biskup Ex. Mons. Stanislav Stolárik spolu so správcom farnosti v Č.Skale a Pohorelskej Maši Vdp. Róbertom Sarkom, správcom pohorelskej farnosti Vdp. Ivanom Greňom, bývalým dekanom z Heľpy Vdp. Václavom Galom a tajomníkom biskupského úradu v Rožňave Vdp. Matúšom Boháčikom.

SPOMIENKA NA OSLOBODENIE NAŠEJ OBCE

29. januára sme si pripomenuli 77. výročie oslobodenia našej obce Pohorelá Rumunskou armádou. K pamätníku obetí v oboch svetových vojnách sme položili veniec a kyticu kvetov. Zapálili sme sviečky na pokojné odpočívanie a úctu všetkým padlým vo vojnách. Prítomná bola starostka obce Ing. J. Tkáčiková, tajomník Oblastného výboru SZPN Brezno J. Šulej a priatelia zo ZO SZPB Brezno 2. V krátkom príhovore predseda ZO p. J. Lakanda pripomenul zúčastneným historické udalosti oslobodenia obce.

Pozor, od januára 2022 sa zálohujú len
plastové fľaše a plechovky
od nápojov označené symbolom

♻️ ZÁLOHOVANÉ.

Ostatné obaly do obchodu
nenoste, patria do triedeného
zberu tak, ako doteraz.

Termíny zberu plastov

22. 2. 22. 3.

Zbierajú sa len **ŽLTÉ** plné a zaviazané vrecia.
Plasty sa zbierajú každý štvrtý utorok.
**Nezabudnite plastové fľaše a plechovky
stlačiť**, aby sa zmenšil ich objem!
Týka to len NEzálohovaných obalov.

ZÁLOHOVANÉ PLASTOVÉ FEAŠE A PLECHOVKY NEKRČÍME!

Tieto obaly nestláčame.

**Spolu s vrchnákom ich vrátime
na odberné miesto.**

Termíny zberu netriedeného komunálneho odpadu

23. 2. 9. 3. 23. 3. 6. 4.

Žiadame občanov, aby si **nádoby** vyložili **pred
brány už deň vopred!** Zbiera sa od 7:00 hod.!
Komunálny odpad sa zbiera každú druhú stredu.

Rozpis plánovaného zberu odpadov z domá-
ností nájdete na internetovej stránke obce, ako
aj v bezplatnej aplikácii pre mobilný telefón do-
stupnej pod názvom Odvoz Odpadu pre An-
droid v obchode Google Play.

Aplikácia Vás notifikáciou vopred
upozorní, aby ste na zber triede-
ného odpadu nezabudli.

ČO ROBIŤ PRI NÁKAZE VARIANTOM OMIKRON

PRAKTICKÉ RADY MINISTERSTVA ZDRAVOTNÍCTVA SR

V najbližšom období väčšina z nás príde do kontaktu s variantom Omikron, ktorý sa šíri extrémne rýchlo. Toto sú kroky ako znížiť pravdepodobnosť, že kontakt s týmto vírusom vám spôsobí vážnejšie problémy:

1. OČKUJTE SA

Každá dávka vakcíny pomôže, aj jedna dávka je lepšia ako žiadna. Najlepšie je mať všetky tri. Ak ste ešte neboli na 3. dávke, neváhajte. Očkovanie je dôležité aj po prekonaní Covidu, imunita časom slabne.

2. VYHÝBAJTE SA PLNÝM INTERIÉROM

Minimalizujte sociálne kontakty najmä v preplnených a zle vetraných interiéroch. Ak už v takom ste, snažte sa nebyť tam príliš dlho, aby ste nedostali príliš veľkú virálnu nálož, pri ktorej je vyššie riziko ťažkého priebehu.

3. NOSTE RESPIRÁTOR

Dôležitý je predovšetkým v interiéroch s vysokou hustotou ľudí. Respirátor znižuje virálnu nálož, s ktorou sa stretnete. Noste ho aj v exteriéri, ak ste v tesnom kontakte s ľuďmi.

4. TESTUJTE SA PRED STRETNUTIAMÍ S ĽUĎMI

Ak sa musíte stretnúť s ľuďmi v interiéri na dlhšiu dobu, urobte si antigénový test (dostupný v lekární). Dozviete sa, či vy alebo vaši známi nie ste v danej chvíli infekční.

5. VETRAJTE

Vetraním sa znižuje množstvo vírusového aerosólu v miestnosti. Znižuje sa tak virálna nálož, s ktorou sa v takomto prostredí stretnete. Ak musíte byť v interiéri s ľuďmi, snažte sa otvoriť okná.

PRÍZNAKY

- teploty
- zimnica
- bolesť svalov
- bolesti celého tela
- bolesti / škriabanie v hrdle
- nádcha
- kašeľ
- zachrípnutie
- výrazné nočné potenie
- výrazná únava
- bolesti hlavy
- sfarbenie pier, nechťov a kože do siva
- zápal očných spojiviek
- u detí môže byť prítomná vyrážka

AK MÁTE NIEKTORÝ Z UVEDENÝCH PRÍZNAKOV

- zostaňte doma a telefonicky alebo e-mailom kontaktujte svojho všeobecného lekára
- zaznamenávajte si svoje príznaky a konzultujte ich so svojim lekárom
- dodržiavajte pokyny svojho lekára, nariadenia epidemiológa a všeobecne nariadené - postupy odstup, rúško, dezinfekcia, izolácia

LIEČBA

- Pri teplote nad 38 °C užívajte lieky na zníženie teploty (paracetamol, ibuprofen, metamizol, kyselina acetylosalicylová), ktoré majú aj analgetický účinok (tlmia bolesť)
- Na suchý dráždivý kašeľ sú vhodné lieky na zmiernenie kašľa, prípadne v kombinácii s mukolytikom (acetylcystein, erdosteín, ambroxol)
- Pri pocite upchatého nosa užívajte nosové kapky
- Vitamíny (C, D, B, Zinok...) - vhodné sú aj multivitamíny
- Pite dostatok tekutín
- Dodržiavajte prísny kľudový režim na lôžku (vhodná poloha na boku alebo bruchu)
- Liečbu konzultujte s vaším lekárom alebo lekárnikom

Opätovne zaznamenávame komplikácie pri zimnej údržbe ciest

Napriek viacerým upozorneniam niektorí občania nerespektujú zákaz parkovania na miestnych komunikáciách v čase zimnej údržby a tým značne komplikujú a v niektorých miestach až znemožňujú vykonávanie zimnej údržby.

Okrem porušovania zákazu státia dopúšťajú sa aj porušovania Všeobecne záväzného nariadenia č. 3/2017 o parkovaní motorových vozidiel na miestnych komunikáciách, za čo im bude uložená pokuta vo výške 33 eur.

Zároveň dôrazne žiadame občanov, aby nevyhadzovali sneh na cesty! Komplikujú tým údržbu miestnych komunikácií a ohrozujú bezpečnosť premávky.

Pohoreľčan bojoval o prestížny titul Bocuse d'Or!

Bocuse d'Or je najslávnejšia súťaž kuchárskeho umenia na svete, ktorá sa rozrástla v priebehu svojej viac ako 30 ročnej existencie na všetky kontinenty a je považovaná za gastronomického Oscara. Je to kuchárska a zároveň aj mediálna show veľkolepých rozmerov.

V minuloročnom finále národného kola medzi štvoricou slovenských kuchárov bojoval aj náš Andrej Syč.

Andrej Syč – sous-chef v košickej reštaurácii Kaviareň Slávia. Svoju kuchársku kariéru začína v reštaurácii hotela Grand Hotel Kempinski. Je členom Gourmet klubu, podieľal sa na príprave deputačnej večer počas summitu OECD v Bratislave. Absolvoval stáž v reštaurácii Tian v Viedni.

V národnom finále súťažiaci kuchári bojovali takmer 6 hodín. Vo svojich kuchyniach pripravovali 2 jedlá – hlavné jedlo z jesetera a tefacieho mäsa, ktoré následne ochutnávala 9 členná profesionálna porota a 3 členná laická porota.

KEDY VYHLADAŤ LEKÁRSKU POMOC ALEBO VOLAT RZP PRI NÁKAZE VARIANTOM OMIKROM

- ak sa váš zdravotný stav sa náhle zhoršuje
- máte intenzívne problémy s dýchaním
- máte nedostatočnú saturáciu kyslíka nameranú oxymetrom (pod 93%)
- máte pocit sťaženého dýchania, bolesti na hrudníku a počet dychov nad 25 minútu
- máte intenzívne problémy so zrakom alebo sluchom
- ak sa u vás objavia náhle problémy s rovnováhou
- vy alebo okolie u vás pozoruje náhle zlyhávajúce pamäti
- máte pocit na odpadnutie, kolaps
- máte iné vážne novovzniknuté príznaky, ktoré nemáte možnosť konzultovať so svojim
- všeobecným lekárom

**bližšie a aktuálne informácie na korona.gov.sk
alebo na infolinke COVID-19: 0800 174 174**

Uznesenia Obecného zastupiteľstva Pohorelej zo zasadnutia konaného dňa 21. 1. 2022

Uznesenie č. 1/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. program zasadnutia obecného zastupiteľstva;
2. zmeny a doplnenia programu obecného zastupiteľstva v takom znení, ako je program uverejnený na titulnej strane návrhu na uznesenie.

Uznesenie č. 2/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. URČUJE:**

1. zapisovateľku: Anna Syčová;
2. overovateľov zápisnice v zložení: Ing. Anna Pravotiaková, Ing. Jozef Baran.

B. SCHVAĽUJE:

1. návrhovú komisiu v zložení: Ing. Róbert Tlučák, Ing. Rastislav Raši, PhD., Ing. Marek Syč, PhD.;

Uznesenie č. 3/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. Výšku spolufinancovania projektu: Zvýšenie bezpečnosti a dostupnosti sídiel – Obec Pohorelá z celkových oprávnených výdavkov vo výške 23 240,72 € - kód výzvy: IROP-CLLD-P833-512-002

Uznesenie č. 4/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. BERIE NA VEDOMIE:**

1. Návrh správy z kontroly verejného obstarávania projektu: Komunitné centrum Pohorelá

Uznesenie č. 5/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. Odkúpenie nehnuteľnosti do vlastníctva obce Pohorelá parcely KN-C 5001 o výmere 9 m², druh pozemku: ostatná plocha.

Uznesenie č. 6/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. SCHVAĽUJE:**

1. Vysporiadanie podielového spoluvlastníctva parciel KN-E 436, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie zapísanej na LV č. 3011 a KN-E 437, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie zapísanej na LV č. 3012 za nezistených vlastníkov v správe Slovenského pozemkového fondu dohodou podľa § 19 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z.z.

Uznesenie č. 7/2022: Obecné zastupiteľstvo Pohorelej **A. BERIE NA VEDOMIE:**

1. Informácie starostky obce.

ZMENA ČASU TELEFONOVANIA NA AMBULANCIE V NEMOCNICI V BREZNE

Vzhľadom na stupňujúcu sa záťaž dotazov a hovorov na odborných ambulanciách pristúpila Nemocnica s poliklinikou v Brezne k obmedzeniu volania na niektoré naše ambulancie. Sestry aj lekári nemôžu v klude ordinovať a vyšetrovať pacientov pre neustále vyzváňanie telefónov. Prispela k tomu aj nešťastná novela zákona č. 362/2011 Z. z. kedy lieky by mal predpisovať len odborný lekár.

V súčasnosti sa dá dovolať na ambulancie v 2 režimoch doobeda a poobede, v dvoch rôznych časoch:

- Režim dostupnosti od 8:00 do 9:30 a od 13:30 do 14:00 v inom čase sa nedá dovolať:
- Neurologické ambulancie I a II, EEG a EMG 184, 181, 188, 185
- Režim dostupnosti od 11:00 do 12:30 a od 14:00 do 14:45 v inom čase sa nedá dovolať:
- Endokrinologická amb 203
- Kardiologická amb. MUDr. Podmanický 244
- Gynekologická amb. pre rizikovú graviditu 331
- Onkologická amb. 140
- Nefrologická amb. 227
- Pľúca amb. 457
- Hematologická amb. 186 je sestra k dispozícii celý deň, len ráno sa robia odbery, kl 237 lekár od 11:00 do 12:30

Je možné, že ku obmedzeniu volania sa pridajú aj ďalšie ambulancie alebo oddelenia. Ďakujeme za pochopenie.

- Nemocnica s poliklinikou Brezno -

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

93 rokov

Karol Bialik, Kpt. Nálepku 181

87 rokov

Anna Simanová, Orlová 630

85 rokov

Matej Pompura, Za Vášok 218

84 rokov

Mária Kanošová, Orlová 593

83 rokov

Anna Baksová, Clementisova 797

81 rokov

Mária Petrová, Za potokom 702

70 rokov

Mária Čajkovská, M. R. Štefánika 678

Anna Lakandová, Kpt. Nálepku 247,

Ing. Julián Orolín, Pohorelská Maša 82

František Tlučák, Clementisova 808

65 rokov

Elena Krajčiová, Hviezdoslavova 53

Ing. Šimon Pompura, Nová 337

60 rokov

Anna Adamová, M. R. Štefánika 691

Nataša Pušková, Za Hronom 836

NOVORODENCI

Richard Pokoš, Za Hronom

Marína Šluchová, Partizánska 521

Mário Mikuš, Kpt. Nálepku 246

ZOSNULÍ

Eva Kubišová, r. Liptáková, 70 r.

Anna Fiřová, r. Mačkinová, 91 r.

Obec Polomka ako príslušný stavebný úrad pre obec Pohorelá oznamuje podľa § 26 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní

OZNÁMENIE o začatí konania na vydanie územného rozhodnutia stavby "Kanalizácia a ČOV Pohorelá, časť Pohorelská Maša".

Obec Polomka, ako určený stavebný úrad podľa § 119 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších noviel oznamuje začatie územného stavebného konania stavby „Kanalizácia a ČOV Pohorelá, časť Pohorelská Maša“ na pozemkoch v k.ú. Pohorelá a k.ú. Šumiac verejnou vyhláškou podľa § 36 odst. 4 stavebného zákona. Do podkladov rozhodnutia možno nahliadnuť na obecnom úrade v Polomke v pracovných dňoch.

Účastníci územného konania môžu svoje námietky a pripomienky k návrhu uplatniť najneskôršie pri miestnom zisťovaní, ktoré sa uskutoční dňa 4.3.2022 o 9:30 hod. so stretnutím na Obecnom úrade v Pohorelej v kancelárii starostky obce.

Stavebný úrad upozorňuje, že v odvolacom konaní sa neprihliada na námietky, ktoré neboli uplatnené v prvostupňovom konaní v určenej lehote, hoci uplatnené mohli byť. V tejto lehote oznámia svoje stanoviská a dotknuté orgány štátnej správy.

Oznámenie spolu s prehľadnou situáciou je zverejnené na úradnej tabuli obce a elektronickej úradnej tabuli (www.pohorela.sk).

Pred 60 rokmi zomrel Max ŠVABINSKÝ

- český maliar a rytec, ktorý v tridsiatych rokoch minulého storočia pravidelne trávil leto v Pohorelskej Maši a okolitom pohorelskom choťtári.

- jeden z najvýznamnejších českých umelcov dvadsiateho storočia, uznávaný pre svoju neobyčajnú kresliarsku zručnosť a rozmanitosť grafických techník.

Max Švabinský sa veľkou mierou podieľal aj na zviditeľnení českého výtvarného umenia v celej Európe. V roku 1937 sa dostalo v oblasti bankoviek medzinárodného ocenenia na výstave umenia v Paríži jeho tisícokorune z roku 1934. Bol tvorcom návrhov farebných okien Katedrály sv. Víta v Prahe.

Tvorba Maxa Švabinského v Pohorelskej Maši

Max Švabinský (1873 - 1962), jeden z najväčších českých maliarov a grafikov, ktorý od začiatku 20. storočia významne zasiahol do všetkých oblastí výtvarného umenia, dochádzal v rokoch pred druhou svetovou vojnou v letných mesiacoch do Pohorelej - do osady Pohorelská Maša, kde tvoril. Po prvý raz prišiel do tejto časti Pohorelej v roku 1931 a každoročne tu pobýval až do roku 1938.

Švabinský, od roku 1910 profesor na Akadémii výtvarných umení v Prahe, pokiaľ tvoril v plenéri, bola to rodná Hana, Polabie s Řipom a najmä malá podhorská dedina Kozlov medzi východočeskými mestami Česká Třebová a Litomysl. Do Pohorelskej Maše priviedol Švabinského maliar Rudolf Vejrych, s ktorým sa poznal už z dlhoročného spoločného pobytu v Kozlove a boli aj príbuzní (Švabinský mal za manželku Vejrychovu sestru). Nadaný a už značne úspešný Švabinský bol pre mladšieho Vejrycha vždy vzorom. Vejrych na svojich výpravach za krásami prírody poznal i Slovensko, kde pozval Švabinského, a tak sa Švabinský dostal do kraja ešte dýchajúceho neporušiteľnosťou dávnych storočí. Keď Švabinský pricestoval na Slovensko, všetko preňho bolo nové a pútavé.

Pri prvej návšteve v júli 1931 nocoval v Pustom Poli. Už pri tomto pobyte na neho zapôsobil krásna príroda i to, že tam práve vtedy poľovníci ulovili medveďa. Na základe odporúčania R. Vejrycha sa Švabinský rozhodol, že miestom pre letný pobyt i tvorbu bude Pohorelská Maša. V tejto kedysi hutníckej osade dal si Ferdinand Coburg v minulosti bulharský cár postaviť kaštieľ. Pri ňom, uprostred „vzrastlého“ parku bol pre správcu postavený prízemný domček. Švabinský si ihneď v júli 1931 vyjednal nájom a nastahoval sa tam aj s rodinou. Na niekoľko prázdninových týždňov sa byt stal každoročne ateliérom a domovom. Neskôr, v roku 1948 v prednáške pre Československý rozhlas Švabinský takto spomínal na Pohorelú:

„Když jsem přijel na Slovensko, kde jsme po nekolik let bydleli v Pohorelské Maši - v krásnem parku obklopenem horami Gindurou, Královou holou a Orlovou, bloudil jsem po stráních a lesích se skicakem, ba dokonce jsem s sebou bral i napjaté papíry. Díval jsem se, jak mraky nade mnou se válejí a zase vznášejí a jak se na zemi proplíhá plno syslu a - a najednou všechna ta zvířena na zemi se zastaví a je, jako by byla neživá. Přeletí stín, nízouce nad zemí se mihne jestřáb, ale letí dál, až tam nekde za nami snad chytí některého toho sysla. Chodil jsem po stráních, pastevci pásli stáda krav a cikání, kteří věděli, že tam budu malovat, přišli za mnou a čekali na mě už ráno, když jsem vycházel z domova, a sedeli a leželi mi za model. Tam v tech slovenských krajinách mě nejvíce lákala světlá a stín - jak se ten stín přelévá z jednoho kopce na druhý a jak ty tmavé hvězdy ještě více tím stínem zčernají.“

Vrcholné leto bolo pre Švabinského obdobím, na ktoré sa najviac tešil a ktoré mal z celého roku najradšej. Jeho život v Pohorelskej Maši bol prostý. V dobrom počasí každý deň odchádzal na vychádzku. Väčšinou si bral skicár a skladaciu sieťku na motýle. Od detstva si totiž robil zbierku motýľov. Poznal motýle naše i úctyhodnú skupinu cudzokrajných a maloval ich. Veľmi dlho mu chýbal vzácny a krásny motýľ Parnassius Apollo. Prvý raz v živote videl práve Pohorelskej Maši už v prvý júlový pobyt tohto motýľa živého a vzápätí i niekoľko ďalších exemplárov. Vzácny motýľ sa stal Švabinského miláčikom i symbolom prírodných krás Slovenska. Nielen, že si ho ihneď nakreslil, ale často sa k nemu vracal vo svojej tvorbe.

V spomínanej prednáške z roku 1948 o ňom hovorí: „I na Slovensku jsem chytil motýly. Tam jsem se právě seznámil s živým Apollonem, kterého jsem mnohokrát kreslil, jak přelétá, odlétá, saje na bodláku, ohřívá se.“

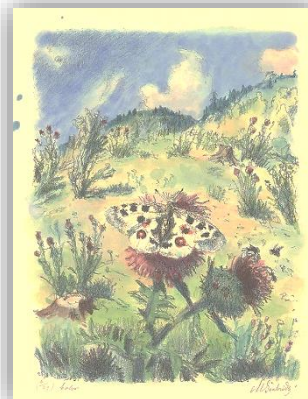
Dopoludňajšiu prechádzku Švabinský absolvoval buď popri Hrone smerom k Muránskej planine, alebo sa vydal na druhú stranu smerom k cintorínu, na najmilšia mu bola vychádzka k blízkemu démonickému vrchu Gindure. Po návrate a obede sa venoval výtvarnej tvorbe. Najtichšia izba sa vtedy stala jeho ateliérom.

Švabinského činnosť bola rozmanitá - maloval, ryl drevoryt, kreslil a maloval skice, robil kartóny návrhov a pod. Vo svojej umeleckej tvorbe, ktorú rozvíjal v Maši v rokoch 1931-38, sa prejavoval ako figuralista i ako krajínár. Medzi objektami jeho širokého záujmu boli ľudia i príroda, fauna i flóra. Švabinského letné pobyty v Pohorelskej Maši sú bezprostredne spojené s prípravami a tvorbou monumentálnych prác, keď mu zveruje po roku 1930 architekt Kamil Hilbert vytvorenie hlavných okien pre svätovítsku katedrálu na Pražskom hrade a mozaik pre kaplnku sv. Ludmily. Švabinský začal pracovať na týchto monumentálnych dielach vždy v lete a dokončoval ich po návrate do Prahy. Neskôr, v rokoch 1936-38 pracoval na mozaikových výzdobách určených v budúcnosti pre priestory v pripravovanom Národnom pamätníku na Vítkove v Prahe. Medzi alegorické postavy, ktoré mali perzonalizovať jednotlivé oblasti štátu, zakomponoval vtedy Švabinský i mládenca z Pohorelej v rázovitom kroji s ošatkou jablk v rukách a ešte raz z profilu v červenej lemovanej kabaniči.

V lete 1938 bola Švabinského rodina na poslednom pobyte na Horehroní, ale veľký umelec nikdy nezabudol a veľmi často spomínal na Slovensko, jeho ľud i prírodu. Ešte v roku 1958, ako 85-ročný starec povedal v prednáške pre Československý rozhlas: „Pohorelská Maša! Ja rodák kroměřížsky, Hanák z roviny, jsem si tu připadal podivně, když jsem přišel poprvé do Pohorelské Maši. Samé vysoké kopce - Gindura, Králova hola, Orlová. Bylo to krásné, ale úplně nové.“

Max Švabinský, ktorý prenikol svojimi dielami, najmä grafickými, ďaleko za hranice svojej vlasti, bol a ostane navždy národným umelcom, hodným tohto slova.

- Jaroslav Červinka -

V o v í r e č a s u . . .

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2022/02, ročník XVIII., - NEPREDAJNÉ

Adresa redakcie: Školská 349/6, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: J.Pompura. Vydáva: Obecný úrad v Pohorelej;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne.